

Miljörelsens kärnavfallssekretariat, Milkas
The Swedish Environmental Movement's Nuclear Waste Secretariat
Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm, Sweden
Tel. +46-8-84 14 90. info@milkas.se
www.milkas.se | www.nonuclear.se

5 november 2018

Till:

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen (MMD)
Box 1104
131 26 Nacka Strand
E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se
Mark- och miljödomstolens mål M 7062-14

Med kopia till

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)
171 16 Stockholm
E-post: registrator@ssm.se
Strålsäkerhetsmyndighetens referens:
SSM2017-5439

Yttrande om mål M 7062-14, Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB:s) ansökan 19 dec. 2014 "om tillstånd enligt miljöbalken för utbyggnad och fortsatt drift av SFR"

Miljörelsens kärnavfallssekretariat (Milkas) samt föreningarna Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen (FMKK) och Jordens Vänner (JV) (föreningarna) står bakom detta yttrande. Föreningarna yrkar att SKB:s ansökan 19 december 2014 "om tillstånd enligt miljöbalken för utbyggnad och fortsatt drift av SFR" inte bifalls, av de skäl som följer. Om inte SKB:s ansökan avvisas i sin helhet, har föreningarna de yrkanden som följer nedan.

Föreningarna anser att det inte är lämpligt att placera det radioaktiva avfallet under vatten i en aktiv tektonisk zon, och att frågorna nedan inte har fått adekvat utredning.

Samordning med regeringens hantering av KBS-3 ärendet önskas

Mycket av den kritik som föreningarna framförde i målet om SKB:s ansökan om att bygga ett förvar för använt kärnbränsle (KBS-3-målet M 1333-11) gäller också för SFR mål M 7062-14. Ett exempel är den kustnära lokaliseringen som är olämplig på grund av risken för föroreningar av Östersjön. Ett annat exempel är berggrunden i Forsmark som är geologiskt instabil enligt experter (se bilagorna). Mer utförlig information om detta finns nedan.

KBS-3-målet behandlas nu av regeringen och SKB har fått till 30 april 2019 för att bl.a. svara på experternas kritik av SKB:s bedömning av den geologiska stabiliteten. Dessutom utreder nu regeringen ansvaret efter förslutning, inklusive den ekonomiska delen, av ett eventuellt förvar enligt SKB:s ansökan.

Yrkanden: Att domstolen avvaktar regeringens beslut i KBS-3-målet, särskilt med tanke på att frågor som rör platsen för KBS-3 också gäller för SFR, t.ex. geologisk stabilitet och kustnära eller inlandsplacering, och att hanteringen av det långsiktiga ansvaret är under utredning.

Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen

... sid. 2.

Redovisning av alternativa metoder saknas

En fullgod redovisning av alternativ metod har inte gjorts av SKB. Man har t.ex. inte redovisat om de sönderdelade reaktortankarna kan vara i en storlek som gör det möjligt att lägga avfallet i djupa borrhål flera km under ytan. Dessutom har inte SKB redovisat inverkan på att ha flera mindre förvar långt ifrån varandra geografiskt jämfört med enbart ett stort förvar för allt avfall.

Yrkanden: att SKB föreläggs att göra en detaljerad redovisning av alternativa metoder.

Beskrivning och analys av platsen är bristfällig

Föreningarna anser att SKB inte på ett heltäckande och korrekt sätt har beskrivit den geologiska stabiliteten av den föreslagna platsen vid Forsmark. Se bilagorna och yttrande av Docent Nils-Axel Mörner 28 oktober 2018, aktbilaga 106 i detta mål.

Geologisk stabilitet är av avgörande betydelse med hänsyn till att geologiska processer som jordbävningar, landhöjning och glaciationer bestämmer om och i vilken omfattning det farliga materialet och särskilt det radioaktiva materialet i förvaret kan nå omgivningen. Andra påverkansprocesser är naturliga elektriska strömmar samt de som skapats av människor. Tungmetaller och kemikalier är andra komponenter som kan ha en negativ inverkan på människor, flora och fauna.

Yrkanden på kompletteringar:

- en detaljerad redovisning av alternativa platser, särskilt en inlandsplacering
- utredning av de pågående geodynamiska processerna (istället för att envisas med att det inte har hänt något i området sedan över en miljard år)
- ett underlag baserat på en kombinerad höjd- och batymetrisk karta, sammansättning av land och sjödata och en kombinerad tektonisk analys av dessa data inklusive de existerande flyggeofysiska mätningarna i kustområdet mellan Gävle och Norrtälje. Utan den analysen kan man inte förstå sammanhanget i de mycket detaljerade undersökningarna av närområdet. En beskrivning av det regionala tektoniska sammanhanget saknas. Man har med andra ord i nuläget inte ett heltäckande underlag för en bedömning av den långsiktiga stabiliteten i berggrunden.

Föreningarna instämmer med yttranden av Naturskyddsföreningen i Uppsala län och Naturskyddsföreningen/Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG)

I övrigt instämmer föreningarna med alla yttranden i målet av Naturskyddsföreningen i Uppsala län och Naturskyddsföreningen/MKG, inklusive yttrandet inlämnat av Naturskyddsföreningen/MKG 31 oktober 2018.

Fördröjd dumpning

Föreningarna instämmer särskilt med Naturskyddsföreningen i Uppsala läns yttrande 11 mars 2018, aktbilaga 97, att,

”Med den konstruktion under havets botten som SFR har kommer lagret att fyllas med vatten efter förslutning. Fråga är hur snabbt anläggningen kommer att frigöra radionuklider till recipienten efter förslutning. Föreningen anser att den föreslagna lokaliseringen under havets botten är olämplig och vill närmast kalla den för en fördröjd dumpning.” (Aktbilaga 97, sid. 3.)

Bilagor

1. Henkel, Herbert och Mörner, Nils-Axel. 2018-06-16. "Skrivelse till Miljö- och energidepartementet." Miljöbalksprövningen ärende M2018-00217-Me, dokumentid 25 och Kärntekniklagsprövningen ärende M2018-00221, dokumentnr. 19. 7 sid.
2. Henkel, Herbert. 2018-10-12. "Möte med SSM 2018-10-12" (PowerPoint presentation). 8 sid. SSM diarienummer: SSM2018-5102.